

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री केदारप्रसाद चालिसे
माननीय न्यायाधीश श्री सारदा प्रसाद घिमिरे
आदेश

०७०-WO-०५५२

मुद्दा:-उत्प्रेषण।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण आन्तरिक लेखा परिक्षण विभाग दरबार मार्ग काठमाण्डौ
इलेक्ट्रिकल इन्जिनियर पद तह ७ मा कार्यरत कोमलनाथ आत्रेय -----१

निवेदक

विरुद्ध

बढुवा सिफारिश समिति, नेपाल विद्युत प्राधिकरण कार्यालय रत्नपार्क काठमाण्डौ-----१
पुनरावलोकन समिति, नेपाल विद्युत प्राधिकरण केन्द्रिय कार्यालय रत्नपार्क काठमाण्डौ--१
नेपाल विद्युत प्राधिकरण, आर्थिक प्रशासन तथा जनसाधान विभाग रत्नपार्क काठमाण्डौ--१
नेपाल विद्युत प्राधिकरण कर्मचारी प्रशासन महाशाखा केन्द्रिय कर्मचारी प्रशासन शाखा
रत्नपार्क काठमाण्डौ -----१
नेपाल विद्युत प्राधिकरणका मुख्य प्रशासकिय अधिकृत रत्नपार्क काठमाण्डौ -----१

विपक्षी

नेपालको संविधानको धारा ३२ र धारा १०७(२) बमोजिम यस अदालतको क्षेत्राधिकार
अन्तर्गतको भई दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य एवं आदेश यसप्रकार रहेको
छ:-

१. म निवेदक नेपाल विद्युत प्राधिकरणको तह ७ सेवा प्राविधिक समुह ईलेक्ट्रिकल ईन्जिनियर
पदमा मिति २०६१/०८/१७ मा स्थायी नियुक्ति भई कार्यरत छु। मैले आफ्नै प्रयासबाट
त्रि.वि.वि.बाट MSC Information Communication Engineering उत्तिर्ण गरेको छु। नेपाल
विद्युत प्राधिकरण बढुवा समितिबाट मिति २०७०/०९/०२ गते गोरखापत्रमा बढुवा

सम्बन्धी सूचना प्रकाशित भएको छ। २१व.सू.नं. २०७०/०७१ प्रा. ८ व.सू २७ पद सहायक प्रबन्धक २६ जनाको नामको सिफारिश सूची प्रकाशित भएको छ। उक्त सूचीमा म निवेदकको नाम छैन। म निवेदकको बढुवाको सिफारिशमा हुनुपर्ने आधार प्रमाण सहित समय भित्रै उजुरी गरेको थिएँ। उक्त उजुरीलाई हेर्दै नहेरी पेश भएका प्रमाणको अध्ययन विना हचुवा भरमा ने.वि.प्रा. पुनरावलोकन समितिले मिति २०७०/१०/१२ मा उजुरी दावी नलाग्ने गरी निर्णय गरेको अवस्था छ। प्रकाशित बढुवा समितिको सूचीको १ नं. योग्यता क्रममा रहेका ओमप्रसाद दाहाल २०६६ साल कार्तिक १० को निर्णय अनुसार ३ वर्षको लागि अध्ययन गर्न संयुक्त राज्य अमेरिकामा अध्ययनरत हुनुहुन्छ। मिति २०६९।७।१ देखि थप १ वर्षको अध्ययन विदा २०६९।५।२८ सम्म स्वीकृत गराई संयुक्त राज्य अमेरिकामा आजतक अध्ययनरत हुनु हुन्छ। ने.वि.प्रा.कर्मचारी सेवा विनियमावली ०६२ को विनियम ४७ को (घ) तोकिएको अबधिभित्र बढुवाको लागि आवेदन फाराम नभरेमा बढुवाको लागि उम्मेदवार हुन बन्देज गरीएको छ। विनियम ५० को (क) को १ मा अनुसूची १० बमोजिम कार्य सम्पादनको मुल्याङ्कन फाराम सम्बन्धित कर्मचारीले नै गर्ने अनिवार्यता छ। निज ओम दाहालबाट मिति २०७०।४।२२ मा कार्यक्षमता मुल्याङ्कन बढुवाको लागि दरखास्त फारम जो विनियमावली प्रतिकुल पुरानो फाराम भर्नु भएको देखाइएको छ। वारेस वा अन्य प्राविधिक तबरबाट अमेरिका रहेको व्यक्तिले गलत फाराम काठमाण्डौ भए सरी भरि दिने लिने कार्य त्यसमा भएको सही समेत अपराधिक कृया हुन। आफ्नो मानिसलाई जुनसुकै तबरबाट बढुवा गराउने विपक्षीहरूको बदनियतले ने.वि.प्रा. कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६२ को विनियम ६९(२), ६३(१), ६५(८) र विनियम २०६२ को विनियम ४७(घ) बमोजिम उम्मेदवार हुनै नसक्ने व्यक्ति ओमप्रसाद दाहाल विनियम ५० को (१३) समेत प्रतिकुल आपसमा मिलोमतो गरी निवेदकको बढुवा हुने हकमा आघात पुर्याउन सिफारिस समितिका निर्णय सो बमोजिम गो.प. ०७०/०९/०२ मा प्रकाशित सूचीमा बढुवा समितिले निवेदकको नाम ननिकाली उम्मेदवार नै हुन नसक्ने संयुक्त राज्य अमेरिकामा रहेको मानिसको नाम प्रकाशित गरी पुनरावलोकन समितिमा सबै कुरा खोली उजुर गर्दा पनि निवेदकको उजुरी दावी नलाग्ने भनी आवश्यक र उपयुक्त विषयको उपल्लो शैक्षिक योग्यताको नम्बर नदिई मिति २०७०/१०/१२ मा गरेको निर्णय

र सो बमोजिम मिति २०७०/१०/१४ मा प्रकाशित सूची, त्यससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण पत्र, सूचना, कृया गैरकानूनी हुँदा उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदकलाई बढुवा गरी सहायक प्रबन्धक तह ८ मा राख्नु भन्ने समेत चाहिने आज्ञा आदेश विपक्षीका नाउँमा गरी पाउँ साथै यस निवेदनको माथि प्रकरण प्रकरणमा उल्लेख गरे बमोजिम विपक्षीहरूले यो निवेदन निस्प्रयोजन बनाउने बदनियतले छिटो छिटो नियुक्तपत्रहरू दिने संभावना भएको छ। यो निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागेसम्म कसैलाई पनि नियुक्ति पत्र नदिनु नदिलाउनु भन्ने अन्तरिम आदेश सर्वोच्च अदालत नियमावली २०४९ को नियम ४१(१) बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ। म निवेदक बढुवा समितिको सफारिसमा सुचित हुनुपर्नेमा मेरो नम्बर नजोडी उम्मेदवार हुनै नपाउने व्यक्तिको नाम सूचीमा प्रकाशित गरी मेरो मौलिक कानूनी हकमा आघात पुर्याउने गरी भएको निर्णय उत्प्रेषण आदेशबाट बदर गरी बढुवा पाउने परमादेश आदेश समेत गरी पाउँ भन्ने रिट निवेदन।

२. निवेदकको मागबमोजिमको आदेश किन जारी हुन नपर्ने हो? मागबमोजिमको आदेश जारी गर्न नपर्ने कुनै आधार र कारण भए यो आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटाका म्यादबाहेक १५ दिनभित्र लिखित जवाफ लिई आफै वा आफ्नो प्रतिनिधिमार्फत उपस्थित हुनै भनी रिट निवेदनको १ प्रति नक्कल साथै राखी विपक्षीहरूलाई सम्बन्धित जिल्ला अदालत मार्फत सूचना पठाई लिखित जवाफ परे वा अवधि नाघेपछि नियमबमोजिम पेश गर्नु। साथै निवेदकले अन्तरिम आदेशको माग गरेको सम्बन्धमा बढुवा सिफारिश हुने अन्तिम उम्मेदवारको प्रासाङ्क ८८.६० देखिएकोमा आफ्नो पुनरावलोकन समितिले निर्णयमा का.स.मू. बाहेक अन्यमा ४३.७२ प्राप्त भएको लेखिदिएको भई का.स.मू. बापत ४५ अङ्ग जोड्दा आफ्नो प्रासाङ्क बढी हुने निवेदक जिकीर रहेबाट निवेदक समेत बढुवाका उम्मेदवारहरूको प्रासाङ्क तालिका समेत हेर्नुपर्ने कुरालाई विचार गर्दा दुवै पक्षको कुरा सुनी निर्णयमा पुग्न उपयुक्त हुने देखिँदा अन्तरिम आदेश छलफलका लागि विपक्षीहरूलाई सूचना दिई उपयुक्त दिन भिकाउनु । अन्तरिम आदेश जारी गर्ने वा नगर्ने छलफलका दिन आफ्नो कानून व्यवसायीमार्फत उक्त अङ्ग तालिका सहित उपस्थित हुन समेत विपक्षी बढुवा सिफारिश समितिलाई सूचना दिनु भन्ने यस अदालतको एक न्यायाधीशको इजलासबाट भएको कारण देखाउ आदेश ।

३. निवेदक नेपाल विद्युत प्राधिकरणको तह ७ इलेक्ट्रिकल समूहको कर्मचारी हुनुहुन्छ। उक्त पदको लागि प्राधिकरणको कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६२ को नियम २४ सम्बद्ध अनुसूची- ७ को (ख) मा इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरीङ विषयमा स्नातक तह उत्तिर्ण गरेको हुनुपर्ने न्यूनतम योग्यता तोकिएको छ। ऐ.को समूहको तह ८ मा वढुवा हुनको लागि सोही शैक्षिक योग्यता र विनियम ४४(२)(ग) बमोजिमको सेवा अवधी हुनुपर्दछ।
४. उपरोक्त शैक्षिक योग्यता भएको व्यक्तिले वढुवा लागि प्राप्त हुने शैक्षिक योग्यताको अंक मध्ये अतिरिक्त शैक्षिक उपाधी बापत अंक प्राप्त गर्न विनियमावलीको विनियम ५०(ग)(१) को खण्ड (ख) मा उल्लेख भए बमोजिमको शैक्षिक योग्यता प्राप्त गरेको हुनुपर्दछ। विनियम ५०(ग)(१) को खण्ड (ग) मा स्पष्ट रूपमा न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा माथीको सम्बन्धित विषयको कुनै एक अतिरिक्त शैक्षिक योग्यता बापत मात्रै अंक प्राप्त हुने प्रवन्ध गरिएको छ। रिट निवेदनमा उल्लेखित निवेदकको MSC Information and communication Engineering अनुसूची-७ को प्रावधिक ७ तह इलेक्ट्रिकल समूहको लागि तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा माथीको सम्बन्धित विषयको अतिरिक्त शैक्षिक योग्यता होइन। तसर्थ निजको उपरोक्त शैक्षिक उपाधी बापत अतिरिक्त शैक्षिक योग्यताको अंक दिने मिल्ने हुदैन।
५. विनियम ५०(ग)(१) को खण्ड (ख) मा अतिरिक्त शैक्षिक उपाधी सम्बन्धित विषयमै हुनुपर्ने गरी तोकिएको छ। सम्बन्धित विषय भन्नाले सेवा प्रवेशको लागि तोकिएको विषयकै माथील्लो शैक्षिक योग्यतालाई जनाउँदछ। सेवा प्रवेशको लागि तोकिएको विषयकै माथील्लो शैक्षिक योग्यता भएकोले सेवामा उच्चस्तरीय एवं थप योगदान गर्नसक्ने भएकोले कानून निर्माताले उपरोक्त बमोजिम थप अंक प्रदान गर्ने व्यवस्था गरीएको बुझ्न सकिन्छ। विनियम ५०(ग)(१) को खण्ड (ख) बमोजिमको शैक्षिक योग्यता भन्नाले न्यूनतम शैक्षिक योग्यताभन्दा ठीक माथीको सोही विषयको शैक्षिक योग्यतालाई बुझाउने भनी सम्मानित अदालतबाट फैसला भैसकेको छ। ओमप्रसाद दाहालको विनियमावलीको विनियम ६५ बमोजिम अध्ययन विदा स्वीकृत भएको अवस्था छ। अध्ययन विदामा रहेको कर्मचारीले ऐ. विनियमावलीको विनियम ४८(४) मा अदालतबाट पूर्ववहाली हुने कर्मचारीको अवकाश अवधिको र अध्ययन वा तालिममा गएका कर्मचारीको अध्ययन वा तालिममा गएको

अवधिको कार्य सम्पादन मूल्यांकन वापत क्रमश अवकाश हुनु अघी र अध्ययन वा तालिममा जानु भन्दा तत्काल अधिको वर्षमा जति अंक पाएको छ त्यति नै अंक दिईने व्यवस्था छ। ओमप्रसाद दाहालले वढुवाको लागि दरखास्त फारम पेश गरेको अवस्था छ। कार्यक्षमता मूल्याङ्कन वढुवामा दरखास्त नभरे पनि वढुवा गर्न सकिने दृष्टान्त नि.से. ऐन, २०४९ को २४ड(२) लाई लिन सकिन्छ। ओमप्रसाद दाहालको वढुवालाई प्रसङ्गबस उल्लेख गरे तापनि तत् सम्बन्धमा कुनै कानूनी उपचारको माग दावी नभएकोले थप लेखिरहनु पर्ने आवश्यकता भएन। अतः माथी प्रकरणहरूमा वर्णित कानून नजिर एवं तथ्यहरूको आधारमा रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक अर्जुन कुमार कार्की, ऐ.का वढुवा सिफारिश समिति, पुनरावलोकन समिति, जनसाधन विभागको अख्तियार प्राप्त जनसाधन विभागको निर्देशक गोसाई के.सी. र केन्द्रिय कर्मचारी प्रशासन शाखाको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ.का प्रमुख ध्रुव ढकाल समेतको संयुक्त लिखित जवाफ।

६. नियमबमोजिम दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनमा विपक्षी नेपाल विद्युत प्राधिकरणको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री राजकुमार पोखरेलले निवेदकको रिट निवेदन माग बमोजिम रिट निवेदक नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वढुवा सिफारिश समितिको मिति २०७१/०९/१८ को निर्णय अनुसार ईलेक्ट्रिकल समुहको तह ८ सहयक प्रबन्धक पदमा जेष्ठताको हकमा वढुवा भई उत्पादन निर्देशनालय अन्तर्गत उत्पादन विभागमा पदस्थापन गरिएको अवस्था भएकोले रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो।
७. निर्णयतर्फ विचार गर्दा, नेपाल विद्युत प्राधिकरण कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६२ को विनियम ६९(२), ६३(१), ६५(८) र विनियम २०६२ को विनियम ४७(घ) बमोजिम उम्मेदवार हुनै नसक्ने व्यक्ति ओमप्रसाद दाहाल विनियम ५० को (१३) समेत प्रतिकुल आपसमा मिलोमतो गरी निवेदकको वढुवा हुने हकमा आघात पुर्याउन सिफारिस समितिका निर्णय सो बमोजिम गो.प. ०७०/०९/०२ मा प्रकाशित सूचीमा वढुवा समितिले निवेदकको नाम ननिकाली उम्मेदवार नै हुन नसक्ने संयुक्त राज्य अमेरिकामा रहेको मानिसको नाम प्रकाशित गरी पुनरावलोकन समितिमा सबै कुरा खोली उजुर गर्दा पनि निवेदकको उजुरी

दावी नलाग्ने भनी आवश्यक र उपयुक्त विषयको उपल्लो शैक्षिक योग्यताको नम्बर नदिई मिति २०७०/१०/१२ निर्णय सो बमोजिम मिति २०७०/१०/१४ मा सूची त्यससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण पत्र, सूचना, कृया गैरकानूनी हुँदा बदर उत्प्रेषणको आदेशले गरी निवेदकलाई बहुवा सहायक प्रबन्धक तह ८ मा राख्नु भन्ने समेत चाहिने आज्ञा आदेश विपक्षीका नाउँमा गरी पाउँ साथै यस निवेदनको माथि प्रकरण प्रकरणमा उल्लेख गरे बमोजिम विपक्षीहरूले यो निवेदन निस्प्रयोजन बनाउने बदनियतले छिटो छिटो नियुक्तपत्रहरू दिने संभावना भएको छ। यो निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागेसम्म कसैलाई पनि नियुक्ति पत्र नदिनु नदिलाउनु भन्ने अन्तरिम आदेश सर्वोच्च अदालत नियमावली २०४९ को नियम ४१(१) बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने रिट निवेदकको मुख्य मागदावी रहेको पाईन्छ।

८. नेपाल विद्युत प्राधिकरण कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०५० (संशोधन सहित) को विनियम ६५ बमोजिम अध्ययन विदा स्वीकृत भएको अवस्था छ। अध्ययन विदामा रहेको कर्मचारीले ऐ. विनियमावलीको विनियम ४८(४) मा अदालतबाट पूर्ववहाली हुने कर्मचारीको अवकाश अवधिको र अध्ययन वा तालिकामा गएका कर्मचारीको अध्ययन वा तालिममा गएको अवधिको कार्य सम्पादन मूल्यांकन वापत क्रमश अवकाश हुनु अधी र अध्ययन वा तालिममा जानु भन्दा तत्काल अधिको वर्षमा जति अंक पाएको छ त्यति नै अंक दिईने व्यवस्था छ। ओमप्रसाद दाहालले बहुवाको लागि दरखास्त फारम पेश गरेको अवस्था छ। का.क्ष.पु. बहुवामा दरखास्त नभरे पनि बहुवा गर्न सकिने दृष्टान्त नि.से. ऐन, २०४९ को २४ड(२) लाई लिन सकिन्छ। ओमप्रसाद दाहालको बहुवालाई प्रसङ्गबस उल्लेख गरे तापनि तत् सम्बन्धमा कुनै कानूनी उपचारको माग दावी नभएकोले थप लेखिरहनु पर्ने आवश्यकता भएन। अतः माथी प्रकरणहरूमा वर्णित कानून नजिर एवं तथ्यहरूको आधारमा रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक अर्जुन कुमार कार्की, ऐ.का बहुवा सिफारिश समिति, पुनरावलोकन समिति, जनसाधन विभागको अख्तियार प्राप्त जनसाधन विभागको निर्देशक गोसाई के.सी. र केन्द्रिय कर्मचारी प्रशासन शाखाको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ.का प्रमुख ध्रुव ढकाल समेतको संयुक्त लिखित जवाफ देखियो।

९. रिट निवेदनमा उल्लिखित निवेदकको MSC InFormation and Communication Engineering इलेक्ट्रिकल समुहको लागि तोकिएको न्युतम शैक्षिक योग्यता भन्दा माथिको सम्बन्धित विषयको अतिरिक्त शैक्षिक योग्यता होईन। निज निवेदकको उपर्युक्त शैक्षिक उपाधी बापत अतिरिक्त शैक्षिक योग्यताको अंक दिने मिल्ने हुँदैन भन्ने विपक्षीको लिखित जवाफ भए तापनि कुन कुन विषयका शैक्षिक योग्यता उक्त पदको सेवा समुहसँग सम्बन्धित शैक्षिक योग्यता हो भन्ने कुरा लिखित जवाफबाट खुलाईएको पाईदैन। निवेदकले त्रिभुवन विश्वविद्यालय ईन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थानबाट संचालित M.Sc. in Information and Communication Engineering कार्यक्रमबाट २०६२ सालमा स्नातकोत्तर तहको उपाधी प्राप्त गरेको सन्दर्भमा हेर्दा, त्रि.वि.वि ईन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान, पुल्चोक क्याम्पस, इलेक्ट्रोनिक्स तथा कम्प्युटर ईन्जिनियरिङ्ग विभागबाट निवेदक कोमलनाथ आत्रेयले अध्ययन गरेको शोधकार्य (Thesis Work) Analysis on Performance Implementatoin Issues of TOD Meter (Time-of-day) इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग सँग समेत सम्बन्धित विषय रहेको भनी उक्त अध्ययन संस्थानको मिति २०६९/११/१६ को पत्रबाट देखिन्छ। यसरी निवेदकको वढुवा हुने सेवा समुहसँग सम्बन्धित विषयमा निवेदकले अध्ययन गरेको स्नातकोत्तर तहको शैक्षिक उपाधीलाई सेवा समुहसँग सम्बन्धित शैक्षिक योग्यता होईन भन्ने विपक्षीहरूको लिखित जवाफ तर्कसंगत र उपयुक्त देखिन आएन।

१०. अब, यस निवेदन माग सम्बन्धमा विचार गर्दा प्रस्तुत रिट निवेदनको मिसिल संलग्न कागजातहरूबाट यी रिट निवेदक विपक्षी नेपाल विद्युत प्राधिकरण वढुवा सिफारिश समितिको मिति २०७१/०८/१६ को सिफारिश तथा मिति २०७१/०९/१८ को निर्णयअनुसार प्राविधिक सेवा, इलेक्ट्रिकल समुहको तह ८ सहायक प्रबन्धक (इलेक्ट्रिकल) पदमा जेष्ठताको हकमा वढुवा सिफारिश समितिको निर्णय मिति २०७१/०८/१६ देखि र तलव भत्ताको हकमा कार्यभार सम्हालेको मितिदेखि लागु हुने गरी वढुवा गरी उत्पादन निर्देशनालय अन्तर्गत उत्पादन विकास विभागमा पदस्तापन गरिएको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको च.नं. ७२०४ मिति २०७१/०९/१८ को पत्रबाट देखिन्छ। यी निवेदक इलेक्ट्रिकल समुहको तह ८ सहायक प्रबन्धक (इलेक्ट्रिकल) पदमा वढुवा भईसकेको देखिएकोले निवेदन मागदावी बमोजिम आदेश जारी गरी रहनु परेन। प्रस्तुत रिट निवेदन

खारेज हुने ठहर्छ। प्रस्तुत रिट निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाइदिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत:-लोकबहादुर हमाल

कम्प्युटर अपरेटर:- मञ्जु खड्का

इति संवत् २०७३ साल फाल्गुण महिना १ गते रोज १ शुभम् -----